

İHRACATTA RİSKLER VE RİSK YÖNETİMİ EĞİTİMİ

NEDİM NARLI

12 Ocak 2021

Rönesans Değişim ve Yönetişim Bilimleri Enstitüsü

Risk Nedir?

Risk, zarar veya kayıp durumuna yol açabilecek bir olayın ortaya çıkma olasılığı anlamına gelir. Tehlike ile eş anlamlı ve ileride ortaya çıkması beklenen ama meydana gelip gelmeyeceği kesin olarak bilinmeyen olaylar için kullanılır. Risk, gelecek ile ilgili bir kavramdır, çünkü gelecek belirsizlik ifade eder.

ÖDEMEYE İLİŞKİN RİSKLER

Uluslararası ticarete, karşı tarafın malı teslim almamasına veya ödemeyi yapmamasına neden olan durumlardır. Bunlar;

- İthalatçının malı çekmekten kaçınması
- İthalatçının ödeme yapmaktan kaçınması
- İthalatçının ödeme yapmak istemesine rağmen, ithalatçının ülkesinin konvertibl döviz yetersizliği nedeniyle transferin yapılmasının mümkün olamaması
- İthalatçının ülkesinde ödemelerin üstüne bir takım fonlar veya vergilerin getirilmesi
- İhracatçının sevk belgelerini doğru hazırlamaması (dokümantasyon riski) sonucu, mal bedelinin ödenmesinin gecikmesi veya tamamen ortadan kalkmasıdır. Ayrıca aracı bankanın, yurt dışından gelen dövizleri zamanında haber vermemesi, ihracat belgelerini dikkatli incelememesi ya da kaybetmesi, karşı bankanın ihracat dokümanlarını mal bedelini tahsil etmeden teslim etmesi de ödemeye ilişkin banka riskleri olarak sayılabilir. Ödemeye ilişkin riskler aşağıda “Uluslararası Ödeme Şekilleri” ne göre ayrı ayrı incelenmiştir.

1. Mal Mukabili İhracatta Riskler

Müşterinin malı gümrükten çekmemesi

Sonradan çıkan bir anlaşmazlık durumunda müşteri kendi ülkesinin gümrüğüne gelmiş malı hiç görmeden reddedebilir. Malı geri getirmek zorunda kalırsınız. Önce tüm zararları ödeyip sonra tahkime gitmek durumu ortaya çıkar.

Müşterinin malı gümrükten çekip, mal bedelini ödememesi

Müşteri kötü niyetli ise malı gümrükten çeker ancak bedelini ödemez. Hatta, mal bedeli karşılığı bir borç senedi de vermez. Yine tahkime gitmek zorunda kalırsınız.

Müşterinin malı çektikten sonra beğenmeyip geri göndermesi

Müşteri malı gümrükten çektikten sonra ayıplı bulup geri iade etmek istemesi durumunda, mal gerçekten ayıplı ise tüm masrafları ödemek zorunda kalırsınız.

2. Vesaik Mukabili İhracatta Riskler

İhracat evraklarındaki hatalar nedeniyle dosyanın aracı banka tarafından reddi

İhracat evrakını tetkik ve karar yetkisi (negotiation) aracı bankada ise ve bu banka evrakta hata/rezerv bulur ise bu durumda karşımıza iki ihtimal çıkar;

- Müşteri evrakı rezervli olarak kabul edip bedelini öder(at sight ise)/bedeli karşılığı senet verir (vadeli ise) ve malı gümrükten çeker.
- Veya evrakı reddedip düzgün evrak gelinceye kadar bekler.

Beklemeden doğan ardiye ve gecikme cezaları ihracatçı tarafından ödenir.

İhracat evrakları doğru olduğu halde malın ithalatçı tarafından reddi

Sonradan çıkan bir anlaşmazlık nedeniyle ithalatçı malı gümrükten çekmeyi reddeder ise ihracatçı malı geri getirmek zorunda kalır.

Alıcının bankasının ödemeyi almadan ihracat evrağını alıcıya teslim etmesi

Hemen hemen imkansız görünse de, üçüncü dünya ülkelerinde aracı bankanın böyle bir hata yapması olasılığı vardır.

3. Akreditifli İhracatta Riskler

Teyitsiz akreditifte İhracat evrakındaki hatalar nedeniyle dosyanın alıcının bankasından (akreditif açan banka) rezerv yemesi.

Teyitsiz bir akreditif varsa ve İhracat yüklemesi ve evrakı sözleşme şartlarına (ve akreditif şartlarına) göre yapıldıysa alıcı malı gümrükte bırakamaz, çekmek zorundadır. Ancak mal bedelini ödemeyi garanti etmiş olan amir banka daha sonra bu bedeli ithalatçıdan alabilmek için gelen evrakın kusursuz olmasını ister. Evrakta bulacağı hata (rezerv) ihracatçı tarafından düzeltilmek veya ithalatçı tarafından feragat edilmek zorundadır.

Teyitsiz akreditifte İhracat evrakları doğru olduğu halde alıcının bankasının etik dışı davranması.

Teyitsiz akreditif üçüncü dünya ülkelerinden birinden açılmış ise böyle bir ihtimal çok küçük olsa bile vardır.

Teyitsiz Akreditifte ihracat evrakının ihracatçının bankasında rezerv alınması
Akreditif ihracatçının bankası tarafından teyitli ise, bu durumda evrak tetkik ve kabul yetkisi (negotiation) ihracatçının bankasında olacağı için evraktan doğan riskler minimize edilmiş olur. İhracatçının bankası hatalı evraka geçit vermez. Evrak önceden detaylı olarak incelenip ihracatçıya bilgi verilir, düzeltilebilecek olan hatalar düzeltilir, düzeltilemeyecek olanlar (mal yola çıkmış ise) için müşteriden akreditif metninde değişiklik veya feragat istenir.

Ödememe Riskine Karşı Alınacak Önlemler

- İhracat Sözleşmesi nasıl yapılmalı?
- Mal Mukabili Anlaşmalardan doğan tahsilat riski nasıl yönetilir?
 - İhracat Kredi Sigortası (Eximbank)
 - Alacak Sigortası (COFACE, HERMES, EXİMBANK vs)
 - Müşteri hakkında bilgi toplanacak siteler (KOMPASS, D&B, Thomas Register, Europages, Trade Atlas, CRIF, BISNODE)
- Vesaik Mukabili ve Akreditifli ihracatta dikkat edilecek hususlar nelerdir?
- Nakliye Sözleşmesi nasıl yapılmalı?
- Hukuki Anlaşmazlıklar nasıl çözümlenir?

MALA İLİŞKİN RİSKLER

Satış sözleşmesi hükümlerine göre malın ihracatçının sorumluluğunda olan teslim noktasına kadar getirilmesi sırasında ortaya çıkabilecek her türlü riskler ihracatçıya, teslim noktasından sonraki zararlar ise ithalatçı şirkete aittir. Mala ilişkin riskler, dış ticaret işlemlerinin yürütülmesinde aracı olan bankanın tamamen kontrolü dışında olduğundan, bu konuda ihracatçı veya ithalatçının gerekli tedbirleri alması zorunlu olmaktadır. Bu çeşit risklerin yönetiminde sigorta kuruluşları, taraflara yardımcı olabilmektedir. Mala ilişkin riskler aşağıda “Uluslararası Teslim Şekillerine” ve “Gümrük Mevzuatına” göre incelenmiştir.

TESLİM ŞEKİLLERİNE GÖRE RİSKLER

1. CIF, DDU, DDP Teslimlerde Riskler

Nakliyede hasar riski

Nakliyenin ve sigortanın ihracatçıya ait olduğu teslim şekillerinde nakliye sırasında oluşabilecek hasarlar ihracatçıya aittir. Nakliye konusunda çok dikkatli davranmak, ve sigortasını “all-risk” yaptırmak önemlidir. Nakliyede hasara yol açabilecek hatalar şunlardır:

- i. Malın nakliye aracına hatalı yerleştirilmesi
- ii. Malın kendi paletlerinin iyi bağlanmaması
- iii. Malın ambalajının zayıf veya uygunsuz olması
- iv. Nakliye aracının uygunsuz olması

Nakliyede korsanlık riski

Nakliyenin ve sigortanın ihracatçıya ait olduğu teslim şekillerinde nakliye sırasında korsanlık nedeniyle ortaya çıkacak hasarlar ve zararlar ihracatçıya aittir

Nakliyede gecikmeden doğan riskler

Nakliyenin ve sigortanın ihracatçıya ait olduğu teslim şekillerinde nakliye sırasında oluşabilecek olağanüstü gecikmeler nedeniyle ortaya çıkacak zararlar ihracatçıya aittir

2. Diğer Teslim Şekillerinde Riskler

Nakliyenin ithalatçıya ait olduğu teslim şekillerinde (Ex-Works, FOB gibi) nakliye aracının gelmekte gecikmesi ihracatçı için ardiye ve depo masrafı çıkartır.

GÜMRÜK MEVZUATINA GÖRE RİSKLER

1. Uygunsuzluk nedeniyle Türk Gümrüğünden çıkamama riski

Parsiyel yüklemelerde ihracatı yasak bir mal ile birlikte yüklenmiş olma ihtimali.

2. Uygunsuzluk nedeniyle alıcının ülkesinde gümrükte alıkonma riski

- Evrakta uygunsuzluk
- Fatura üzerinde yazılı olan fiyatın emsal fiyatların altında olması durumunda çift fatura ihtimalinin araştırılması. Bu araştırma sonuçlanıncaya kadar malın gümrükte kırmızı bölgeye alınması.
- Şüphe üzerine konteyner'in açılarak malın indirilmesi ve tek tek kontrol edilmesi.
- Ambalajda uygunsuzluk
- Mevzuat değişikliği
- Gıda ürünlerinde sıhhi şartlara uygunsuzluk bulunması
- Gümrükte konteyner'in açılarak organik ürünlere analiz yapılması ve uygunsuzluk nedeniyle geri iade edilmesi, karantinaya alınması vs.
- Politik nedenlerle ağırdan alıp malı kamyon üstünde çürütme
- Politik nedenlerle gümrükteki işlemlerin yavaşlatılarak organik ürünlerin kamyon üstünde veya soğutmasız konteynerlerde çürümesine yol açılması.

3. Uygunsuzluk nedeniyle mahrece iade riski.

İthalatı yasak ürün listesine girmesi nedeniyle mahrecine iade riski.

PİYASA RİSKİ

Piyasa riski; bir şirketin mali yapısının, piyasa fiyatlarındaki dalgalanmalar veya piyasalardaki zıt yöndeki fiyat hareketlerinden dolayı karşılaşılabileceği riski ifade eder. Vadeli ve vadesiz işlemlerden dolayı ortaya çıkabilecek başlıca piyasa riskleri şunlardır:

- Kur Riski
- Fiyat Riski
- Faiz Riski

KUR RİSKİ

İhracatı yapılan ürünün Döviz/TL kurunda ortaya çıkacak dalgalanmalar ihracatçının aleyhine olur. Kur çok yavaş ancak sürekli olarak artıyor ise ihracatçı bundan kazançlı çıkar. Kur ani çıkış ve sonrasında inişler yaşıyor ise eninde sonunda yurtiçi maliyet enflasyonu nedeniyle ihracatçı bundan zarar görür. İhracat gerçekleşikten sonra ortaya çıkan kalıcı kur düşüşleri ihracatçıyı zarara sokabilir.

1. Kur Riski Nelerden Kaynaklanır?

1.1. Satın Almadan Kaynaklanan Kur Riskleri

- Peşin İthalat
- Vadeli İthalat
- Dahilde İşleme
- Kur Farkı, Gelir Tablosunda Hangi Kalemde Görünür?

1.2. Satıştan Kaynaklanan Kur Riskleri

- Peşin İhracat
- Vadeli İhracat

Kur Farkı, Gelir Tablosunda Hangi Kalemde Görünür?

1.3. İthalat İçin Alınan Döviz Kredilerinin Kur Riski

1.4. İhracat Taahhütlü Döviz Kredilerinin Kur Riski

1.5. Diğer Kur Riskleri

1.6. Döviz Kuru Artışı, Her Zaman İhracatçının Lehine, İthalatçının Aleyhine Midir?

1.7. Dış Talebin Fiyat Elastikiyeti Nedir, İhracatçıyı Nasıl Etkiler?

2. Döviz Kurlarının Yönünü Nasıl Anlarız?

2.1. Döviz kurunu belirleyen etkenler

- TCMB Ödemeler Dengesi, Cari Açık
- TCMB Faiz ve para politikaları
- Hazinesinin Maliye Politikası
- FED, ECB, BOJ ve diğer yabancı ülke merkez bankalarının faiz ve para politikaları
- Politik Riskler

2.2. Hangi Göstergeleri Takip Etmeliyiz?

- CDS
- Gösterge Faizler
- Merkez Bankalarının Politika Faizleri
- Cari Açık/GSMH oranı
- Kredi Derecelendirme Kuruluşları

3. Kur Riskine Karşı Alınacak Önlemler

3.1. Doğal Hedging Yöntemleri

3.2. Forward Anlaşmaları

3.3. Vadeli İşlem Sözleşmeleri

3.4. Diğer Hedging Yöntemleri

Kur Riskine karşı «Doğal Hedging» yöntemleri:

1. Firmanın ihracat gelirleri/tahsilatları ile ithalat giderlerini/ödemelerini aynı kur ile gerçekleştirmek. Bu mümkün olmuyorsa ödemeleri karşılamak üzere ilgili döviz cinsinden portföy oluşturmak.
2. Firmanın gelirleri ile borçlanmasını aynı döviz cinsinden gerçekleştirmek. Örneğin Eur ihracatı olan bir firmanın Eur cinsinden döviz kredisi kullanması gibi.
3. Döviz cinsinden tahsilatlar ile ödemelerin vadelerini mümkün olduğu kadar öpüştürmek.
4. Yurtiçinde döviz üzerinden yapılan satış kontratlarına TL'ye dönüşte “Ödeme Gününün MB Satış Kuru Uygulanır” ibaresini koymak.
5. Yurtiçinde döviz cinsinden yapılan alım kontratlarına TL'ye dönüşte “Fatura Tarihinin MB Döviz Alış Kuru Uygulanır” ibaresini koydurmak.

Forward Kontratları :

- Bir malı bugünden anlaşılmış bir fiyattan gelecekte teslim etmek veya teslim almak üzere iki taraf arasında imzalanan sözleşmelere Forward Kontratı denir.
- Forward kontratlarının belirli bir standardı, ve alıcı/satıcı dışında üçüncü bir kurum tarafından sağlanan kefaleti/teminatı yoktur.
- Bu nedenle bu kontratların alınıp satıldığı organize bir vadeli işlem piyasası da yoktur. İşlem «Over The Counter» olarak yürütülür.
- Forward Kontratı imzalandığı andan itibaren mal alım veya tesliminin zorunlu olduğu bir sözleşmedir.
- Forward kontratları gelecekte yapılacak bir mal tesliminde bugünkü maliyetinin üstünde belli bir karlılığı garanti edebilir, ancak optimal fiyatı yakalamamızı garanti etmez.

- Forward kontratları gelecekteki fiyatı tam bilinmese de doğruya yakın olarak tahmin edilebilen her türlü mal (döviz, emtia, enerji vs) için yapılabilir.
- Forward kontratı gerçek ve/veya tüzel kişi alıcı ve satıcı arasında imzalanır.
- Kontrat geri dönüşü/cayması olmayacak şekilde ve süre sonunda mutlaka mal teslimi ile bitecek şekilde yapılır.
- Kontrat üçüncü bir taraf (borsa gibi) tarafından garanti edilmez.
- Kontratın teminatı alıcı ve satıcı arasında kararlaştırılır.
- Bu özellikleri nedeniyle Forward kontratlarının alınıp satıldığı ikinci el piyasa yoktur.
- Forward kontratları esas olarak vadeli döviz alım satımı amacıyla bankalar arasında veya müşteri ile banka arasında yapılır.

- Bu tip anlaşmaların yapılabilmesi için müşterinin bankada belli bir kredi limitinin olması gerekir. (Sözleşme şartlarına uyulamadığı takdirde bankanın olası zararını kapatacak ölçüde)
- Bu tip anlaşmalarda Banka bir işlem komisyonu alır. Müşterinin bıraktığı verim yüksek ise sıfır komisyon alabilir.
- Bankanın müşteriye sunduğu kur gelecekte beklenen kuru doğru tahmin edebilir de etmeyebilir de. Süre bitiminde gerçekleşen kur (Spot Kur) ile Forward kuru arasındaki fark nedeniyle banka hiçbir kar/zarar elde etmez iken müşteri ilave kar/zarar eder.
- Dolayısı ile Forward anlaşmaları hiçbir zaman yüzde yüz koruma sağlamaz.
- Bu özellikleri nedeniyle forward anlaşmaları mal alımında pek kullanılmaz. Forward anlaşmaları tercihen Döviz için yapılır.

Forward döviz alım-satımı :

- Forward Kur, tahmin veya beklenti değildir; matematiksel bir hesaplama değildir.
- Piyasadaki Spot Kur, TL. ve FX para piyasası faizleri kullanılarak hesaplanır.

$$\text{FWD KUR} = \text{Spot Kur} * \frac{[1+(\text{TL Faizi} * \text{Gün Sayısı}/360)]}{[1+(\text{YP Faizi} * \text{Gün Sayısı}/360)]}$$

Örnek:

- Yurtdışından mal ithal eden bir firmanın satın aldığı mal karşılığında ödemesi gereken tutar yabancı para cinsinden, bu malları satarak elde ettiği gelir ise Türk Lirası cinsinden olduğu için, bu firma kur riski taşımaktadır.
 - Cari Kurun yükselmesi bu firmaları zarar sokar. Firma, forward alış işlemi yaparak bu kur riskinden korunabilir.
- Aynı şekilde, yurtdışına mal ihraç eden bir firmanın, bu malların satışından elde ettiği gelir yabancı para cinsinden, bu malların maliyeti ise Türk Lirası cinsinden olduğu için, bu firma kur riski taşımaktadır.
 - Cari Kurun düşüşü bu firmaları zarar sokar. Forward satış işlemi yapılması, bu firmayı kur riskinden koruyacaktır.

Varsayımlar:

- Elindeki malı (döviz) satmak isteyen kişi/kurum düşük fiyata razı olur.
- Piyasadan mal (döviz) almak isteyen kişi/kurum yüksek fiyata razı olur.
- Kredi vermek isteyen kişi/kurum düşük faize razı olur.
- Kredi almak isteyen kişi/kurum yüksek faize razı olur.
- Ülkeler arasındaki «Cari İşlemler Açığı» kur artışına yol açar.
- Kurdaki artış ithal mallarındaki maliyet artışı yolu ile genel fiyat seviyesinin artmasına yol açar. (Enflasyon)
- Enflasyondaki artış faizleri arttırır. (Yerli para arz edenler karşılığında daha yüksek faiz isterler)
- Aralarında cari işlemler açığı olan ülkelerde faiz farkı oluşur.

Forward Kontratları

İhracatçı ile yapılan Forward Kontratı çerçevesinde Bankanın uygulayacağı bir aylık FORWARD USD/TL. alış kurunu hesap edelim.

- \$/TL. Spot Alış 3,7000
- \$/TL. Spot Satış 3,7067
- TL Borç Verme Faizi %14,00
- TL Borç Alma Faizi %14,70
- \$ Borç Verme faizi % 5,80
- \$ Borç Alma Faizi % 6,00

$$\text{FWD} = 3,70 \times \frac{[1+(0.14*31/360)]}{[1+(0.06*31/360)]} = 3,7254$$

Bu işlemde banka döviz işleminden kar ya da zarar etmez, buna karşılık müşteriden sadece önceden anlaşılmış bir komisyon alır.

Bankanın Yaptığı İşlemler :

1. USD mevduat olarak veya para piyasasında (%6.00 faizle) borçlanılır ve cari kurdan (3,70) piyasada satılır.
2. USD satışından elde edilen TL. %14 faiz ile 1 ay vadeli kredi verilir veya bono alınır.
3. Vade günü, geri dönen TL. kredi veya alınan bononun dönüş tutarı ile müşteriden 3,7254'den dolar alınır,
4. Alınan dolar ile, USD mevduat veya para piyasası borçlanması geri ödenir.
5. Bu işlemlerin başabaş kuruna (3,7254) forward alış kuru denir

Forward Kontratları

BANKANIN İŞLEMİ		
Forward Alış		
Döviz Borçlanma	1,0000	\$
Döviz satma	3,7000	TL
TL Kredi Verme	3,7000	TL
TL Kredi Dönüş	3,7446	TL
Döviz Satın Alma	1,0052	\$
Döviz Borcu Kapatma	1,0052	\$
Kar/Zarar	0,0000	\$

İthalatçı ile yapılan Forward Kontratı çerçevesinde bir aylık FORWARD USD/TL. satış kuru hesaplayalım.

$$\text{FWD} = 3,7067 \times \frac{(1+(0.1470*31/360))}{(1+(0.0580*31/360))} = 3,7349$$

Bu işlemde banka döviz işleminden kar ya da zarar etmez, buna karşılık müşteriden sadece önceden anlaşılmış bir komisyon alır.

Bankanın Yaptığı İşlemler :

1. TL. mevduat olarak veya para piyasasından (%14.70 faizle) borçlanılır ve bu para ile cari kurdan (3,7067) piyasadan dolar alınır.
2. Alınan dolar kredi olarak veya döviz bonusu alınarak (%5.80 faiz ile) 1 ay vadeli plase edilir.
3. Vade günü, geri dönen \$ kredi veya alınan bononun dönüş tutarı 3,7349'dan müşteriye satılır,
4. Satıştan elde edilen TL ile, evvelce alınan TL. mevduat veya para piyasası borçlanması geri ödenir,
5. Bu işlemlerin başabaş kuruna (3,7349)forward satış kuru denir.

Forward Kontratları

Forward Satış		
TL Borçlanma	1,0000	TL
Döviz Alma	0,2698	\$
Döviz Kredi Verme	0,2698	\$
Döviz Kredi Dönüş	0,2711	\$
Döviz Satış	1,0127	TL
TL Borç Kapatma	1,0127	TL
Kar/Zarar	0,0000	TL

Vadeli İşlem Sözleşmeleri :

Futures Kontratları :

Bir malı bugünden anlaşılmış bir fiyattan gelecekte teslim etmek veya teslim almak üzere bir Vadeli İşlem Borsası ile imzalanan sözleşmelere Futures Kontratı denir. Bu sözleşmelerde malın alıcı ve satıcısı birbirini tanımaz ve görmez. Sözleşmenin yerine getirilmesi Vadeli İşlem Borsası tarafından garanti edilmiştir. Bu kontratlar Vadeli İşlem Borsasının teminatı altında oldukları için serbestçe ancak Borsanın koyduğu kurallara uygun olarak alınıp satılırlar.

Opsiyon Kontratları :

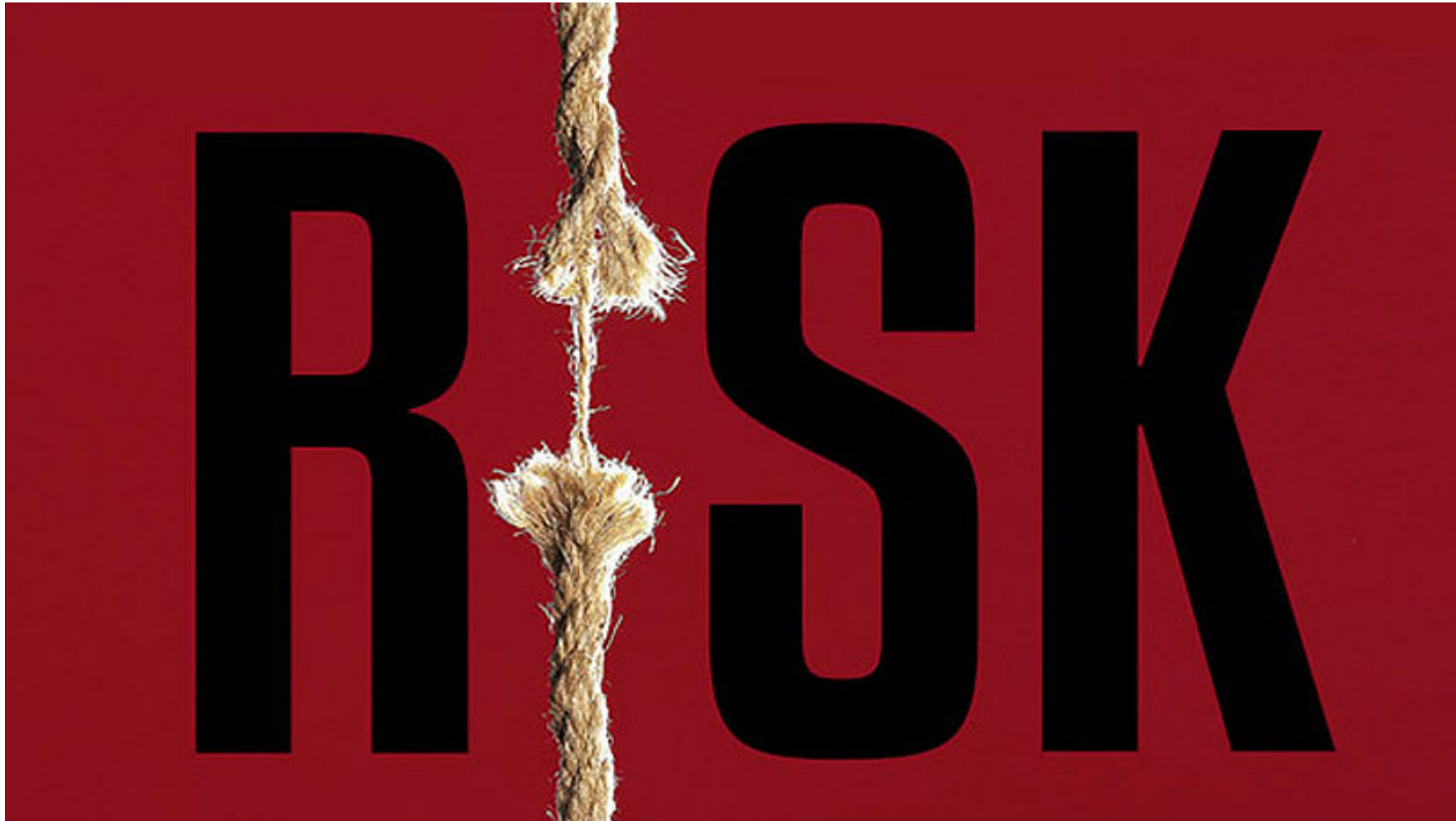
Bir malı bugünden anlaşılmış bir fiyattan gelecekte teslim etmek veya teslim almak hakkını elde etmek üzere bir Vadeli İşlem Borsası ile imzalanan sözleşmelere Opsiyon Kontratı denir. Bu sözleşmelerde hakkın alıcısı ve satıcısı birbirini tanımaz ve görmez. Sözleşmenin yerine getirilmesi Vadeli İşlem Borsası tarafından garanti edilmiştir. Bu kontratlar Vadeli İşlem Borsasının teminatı altında oldukları için serbestçe ancak Borsanın koyduğu kurallara uygun olarak alınıp satılırlar.

FAİZ RİSKİ

Faiz riski, faiz oranlarında ortaya çıkan değişimlerden dolayı karşılaşılan risk olup, bu risk; herhangi bir yatırımdan beklenen getiriyi olumlu veya olumsuz etkiler veya şirketlerin yaptığı borçlanmalar üzerinde etkili olur. Zira faiz oranı vade sonunda elde edilecek veya dışarıya aktarılacak nakit akımları üzerinde doğrudan etki eder.

POLİTİK RİSKLER

- 1. Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Anlaşması'nın yenilenmemesi**
Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasının revize edilerek yenilenmesi beklenmektedir. Bu sürecin uzaması ihracatçının aleyhine riskler doğurmaktadır.
- 2. İthalatçı ülkelerin “Ambargo” kararları**
Rusya uçağının düşürülmesi sonrasında Rusya tarafından konulan ambargo gibi.
- 3. İthalatçı ve/veya üçüncü taraf ülkelerin “Yaptırım” Kararları**
ABD tarafından üçüncü ülkelerin İran ile karşılıklı ticaretini ve bu ticarete bağlı olarak SWIFT sistemini kullanmayı yasaklayan kararlar.

4. **Serbest Ticaret Anlaşmaları ve negatif etkileri**

Avrupa Birliği ile aramızdaki Gümrük Birliği nedeniyle üçüncü ülkelerin Avrupa Birliği ile yaptıkları/yapacakları Serbest Ticaret Anlaşmaları o ülkeler için bizim ülkemize gümrüksüz satış imkanı yaratmaktadır.

5. **ABD Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi**

ABD Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi bazı “Gelişmekte Olan” ülkelere bazı mal guruplarında düşük veya sıfır gümrük ile ABD’ne ihracat yapma imkanı vermektedir. ABD hükümeti bu sistemdeki Türkiye dahil bazı ülkeleri “Gelişmiş Ülke” statüsüne alarak sistem dışına çıkartma kararı almıştır. Bu karar ABD Kongresi tarafından onaylanabilir veya reddedilebilir.

Teşekkür Ederiz 😊

Nedim Narlı
Rönesans Değişim ve Yönetişim Bilimleri Enstitüsü
n.narli@rdbe.com.tr
www.hareketegec.com
www.rdbe.com.tr